

Introduktion

Etniske minoritetspiger – et problem? En ressource? Ofre for deres familier? Stille, vilde, udsatte, undertrykte, stride, forkælede...? Holdningerne er mangfoldige.

De etniske minoritetspiger har indtil for få år siden været stort set usynlige og har gemt sig uden for det fokus, der har været på deres brødre. I dag er pigerne ikke længere usynlige – i hvert fald ikke alle sammen. Vi har fået øje på deres stilhed via historier i medierne om piger, der er blevet ofre for tvangsægteskaber, flugt og æresdrab. Nogle piger tager fat om deres situation, nogle står endog frem og fortæller deres historier. Andre griber til mere afmægtige former for handlen som fx selvmord. Men minoritetspigerne er også blevet synlige på uddannelserne og i medierne, hvor de tragiske historier møder modbilleder i piger, der deltager aktivt i samfundslivet og debatterne.

Nogle piger vil gerne være i fred, andre vil gerne have hjælp. Nogle viser ressourcer, vi slet ikke forventer, andre åbner op for håbløse problemstillinger, vi ikke aner, hvordan vi skal tackle.

Denne bog handler om etniske minoritetspiger og deres vilkår i Danmark, og hvordan man tilbyder dem den bedste støtte til integration. Når alt kommer til alt, ved vi meget lidt om pigernes baggrund, dilemmaer og ståsteder – meget integrationsarbejde bygger på formodninger frem for fakta, og mange fagfolk oplever at støde pigerne fra sig, når de forsøger at række dem en hånd.

Møder man ikke pigerne dér, hvor de er, skaber man ikke integration – ofte tværtimod. At støtte pigerne i deres egne visioner fordrer, at man sætter sig ind i deres problemer og behov – og at man inddrager pigerne selv. Bogen bygger på erfaringer med de piger, det hele handler om.

At skabe gode tilbud og projekter fordrer endvidere, at man har adgang til gode faglige erfaringer. Bogen bygger på empiri fra projekter landet over (jf. s. 318-328).

Pigerne skal mødes dér, hvor de er. De har selv et ansvar for at gribe de muligheder, der er – men de har brug for kompetent støtte fra de voksne, de møder i deres dagligdag. Bogen er et redskab på vejen.

HVEM ER DE ETNISKE MINORITETSPIGER?

Har etniske minoritetspiger overhovedet noget som helst tilfælles andet end at tilhøre endog meget forskellige etniske mindretal i det danske samfund? Er det et problem at være dem – og vanskeligere at arbejde med dem – alene fordi de tilhører minoriteter? Giver det mening at skrive en bog, der handler om dem?

Vi har tendens til at fokusere på kultur og etnicitet, hvor det måske kun er en mindre del af flere årsagsforklaringer. Og vi har det med at skære etniske minoritetspiger over én kam og tro, at vi ved, hvordan det er at være dem. Mange oplever at gøre pigerne en bjørnetjeneste ved at forsøge at forholde sig til deres særlige problemstillinger.

Bogen tager fat i de særlige vilkår og problemstillinger, det kan give at have en anden kultur med i rygsækken eller skulle kombinere den med en dansk virkelighed. Men den er samtidig et forsøg på at gøre op med de fastlåste forestillinger om, hvem “pigerne” er. De fleste af de problemer, pigerne og familierne har, er konsekvenser af *kultur mødet*, ikke af “deres kultur”. Det handler om migrations- og integrationsprocesser, om at afprøve ukendt terræn og få ting til at passe sammen. Vist handler nogle af problemerne om forstokkede forældre og traditioner, men for de fleste af disse forældre handler det mere om angst og forvirring over at sende deres børn ud i et samfund, som de hverken kender eller forstår.

Mange piger vil kunne genkende sig selv i denne bogs fortællinger; nogle vil måske ikke synes, den handler så meget om dem. Jo flere piger, jeg møder, desto mindre synes jeg, det er muligt at generalisere. Jo flere historier, desto større ydmyghed over for alt det, der endnu ikke er fortalt.

Jeg bruger ofte ord som “generelt” og “mange piger”. Udsagnene skal læses som *tendenser*, jeg støder på i flere sammenhænge – ikke som givne sandheder. Det etniske minoritetsfelt er stærkt belastet af generaliseringer, der med snuptag omdannes til stereotyper gældende

for alle med samme hårfarve. Det er netop en af bogens hensigter at gøre op med disse misforståelser.

Bogen er først og fremmest en samling af erfaringer hentet fra et stort og bredt netværk af fagfolk, som til daglig arbejder med integration og etniske pigeliv. Nogle ting er der bred enighed om fra projekt til projekt – andre erfaringer hænger snævert sammen med et enkelt projekt eller område. Erfaringer fra ét projekt eller en enkelt metode kan ikke nødvendigvis overføres til andre sammenhænge.

Der findes ingen facitter, når vi arbejder med mennesker. Hver har sin egen fortælling, og erfaringerne må kun danne baggrundsviden, der evt. kan bruges som ledetråd – *ikke* som forudfattet løsningsmodel. Til gengæld bliver debatten mere nuanceret og brugbar, des flere fortællinger, der får lov at spejle sig i hinanden. Især de fortællinger, der stiller generaliseringerne til debat. Jeg har udvalgt citater, eksempler, teorier, undersøgelser og modeller, der på hver sin måde har bidraget til at nuancere mit verdensbillede og arbejdsfelt.

DRENGENE?

Etniske minoritetsdrengene – kan man helt vælge dem fra og beskæftige sig med pigerne alene?

Nogle vil mene, at pigerne har det sværest og derfor skal være i fokus. Andre vil mene, at drengene har flere odds imod sig, fordi de ikke på samme måde som pigerne er i dialog med samfundet omkring sig og ikke nyder samme opbakning som pigerne. Det er ikke *synd* for drengene. Drengene stigmatiseres i højere grad som traditionens vogtere og forvaltere, mens pigerne defineres som ofre for samme. Drengene har været langt mere synlige end pigerne, men det har mest handlet om de problemer, nogle af dem *forårsager* – ikke om de problemer, som langt flere formentlig bakser med.

Drengene har generelt andre problemer end pigerne, og de synes også at bevæge sig længere bagude end pigerne i integrationsprocessen. Omvendt nyder drengene umiddelbart større frihed til at eksperimentere med de veje, de ønsker at gå – selvom også det kan stå til diskussion.

Bl.a. fordi kønnenes vilkår er forskellige, giver det mening at skille

piger og drenge ad i integrationsarbejdet og dermed også i denne bog. Det er lige så nødvendigt at få taget hul på erfaringsformidling omkring etniske minoritetsdrenge – også dem, der ikke er kriminelle! Et indledende bud herpå er Røgilds *De udsatte* (2004).

DE SMÅ OPRØR

Nogle etniske minoritetspiger vælger at følge familiens retningslinjer – måske er det det, de synes er rigtigt, eller måske magter de det ikke anderledes. Det kan ende godt, eller det kan ende skidt; måske med et uønsket ægteskab eller en uønsket uddannelse.

Andre piger tager konfrontationen for fuld skrue og nægter at gå på kompromis med familiens ønsker. Det kan ende godt, men det kan også føre til brud, og selvom det ikke nødvendigvis er for stedse, er det under alle omstændigheder en kamp, der koster pigens og hendes familie dyrt.

For de fleste piger behøver det heldigvis ikke være et enten-eller. Nogle af de unge kvinder, der har bedst held til at sætte deres egne visioner igennem og stadig bevare rødder og relationer, gør det via en lang række mindre forhandlinger og kampe; de små oprør.

En kvinde som Rushy Rashid betegnes i mange sammenhænge som en "oprører". Hun har valgt sin danske ægtemand og sine egne værdier på trods af familiens traditioner. Men hendes historie viser, at de sidste mange år af hendes liv har været bundet sammen af en lang række kompromiser, mindre opgør og oprør. "Det store oprør" ville have indebåret, at hun havde sat sig ultimativt op imod familiens ønsker og dermed måske også havde mistet den undervejs.

Begrebet "Det lille oprør" står i denne bog for pigernes arbejde med at finde frem til at kombinere de muligheder, de har, uden at miste noget af sig selv og det, de har med sig, på vejen. Dagsordenen er kun sjældent det store opgør som fx i den danske kvindebevægelses tid, hvor tingene ikke kunne ændres hurtigt nok – snarere en ny danskhed, hvor værdierne stilles til diskussion og bearbejdning.

"Det bedste fra begge kulturer" – de fleste er bevidste om, at kombinationen ikke er let. Det kræver kompromiser; at få ét kræver måske, at man ofrer noget andet. Vejen er fyldt med dilemmaer. Det

handler om at finde mulighederne og gribe dem – inden det er blevet for umuligt og for sent for den enkelte.

Jeg mener, at hvis vi kan tilbyde pigerne støtte i tide og i deres vante verdener, så de selv kan løse deres problemer, vil de fleste kriser kunne tages i opløbet. Af pigerne selv.

At tilbyde pigerne en aktiv forhandlerrolle frem for en opgivende offerrolle er hovedvejen til integration. Kompromiserne og løsningerne findes. Det kræver tid, tillid, tryghed. Det kræver dialog – i familierne, blandt venner og veninder, imellem piger og kompetente voksne – på langs og på tværs af kulturelle skel. Hovedsagen er, at vi – både minoriteter og majoritet – får vendt angst og fordomme til kendskab og forståelse. Det er visionen og drivkraften bag denne bog.

KOMPLEKSE PROBLEMSTILLINGER

I majoritetsbefolkningen eksisterer der en masse holdninger og forestillinger om pigerne og deres problemer, men vi *ved* faktisk ikke ret meget (se dog ny SFI-undersøgelse om pardannelsesmønstre, jf. s. 67). Frem for alt ved vi meget lidt om, hvad pigerne selv gerne vil. Vores forestillinger om, hvad pigerne har brug for, svarer derfor ikke altid til pigernes egne ideer. Når udgangspunkterne er forskellige, bliver det svært at give støtte og svært at tage imod støtte.

Der har været meget fokus på tvangsægteskaber. Problemet eksisterer, men for mange piger er det ikke det, det handler om – eller ikke det alene. De ser sig ofte spundet ind i en række mere komplekse problemer, der ikke løses endeligt ved kortsigtet hjælp som fx ophold på et krisecenter. For de fleste piger er et brud med familien det værste, de kan forestille sig, og mange gør alt, hvad de kan, for at undgå det.

Derfor er dette ikke bare en bog om tvangsægteskaber. Den vil vise, hvor komplekse pigernes problemstillinger og dilemmaer kan være – men den vil også vise, at pigerne selv har nogle bud på, hvordan deres dilemmaer kan løses.

Det er ikke forældrenes “kultur”, der står i vejen for pigerne – og for integrationen. Det er mangel på dialog. Mange etniske minoriteter i Danmark ved stadig forfærdende lidt om det land, de bor i, og de

indfødte danskere kender lige så forfærdende lidt til de ressourcer, “de fremmede” kan indgå i deres omgivelser med.

Men tingene rykker sig lige så stille ude i den praktiske virkelighed. De fleste med indvandrerbaggrund vil gerne integrere sig og sluge de kameler, der skal til. De fleste forældre vil gerne være med til at tilpasse traditionerne til den virkelighed, de og især deres børn lever i, men det kræver, at de får tillid til at turde sende deres børn ud i denne virkelighed.

Så hvor der i dag er størst fokus på akutte kriser, der kræver akutte indsatser, sætter denne bog fokus på de lange seje træk – metoder og tilgange, der giver ansvaret og kompetencerne tilbage til de mennesker, det handler om. De kender bedst deres problemer, ønsker og behov.

Mange piger skubber problemerne foran sig i stilhed, og de bliver først tydelige, når det hele er for sent. I mange etniske minoritetsfamilier er der ikke tradition for dialog eller forhandling, og selv en mindre konflikt kan udmunde i et vældigt drama.

Pigerne opsøger kun sjældent en egentlig rådgivning, og mange rådgivere og behandlere fortæller i øvrigt, at de føler sig dårligt klædt på til at arbejde med pigernes komplekse dilemmaer.

Til gengæld finder mange piger vej til en voksen, som de har tillid til, inden for de rum hvor de normalt færdes – fx i skolen eller pigeklubben. Således oplever mange “almindelige” fagfolk pludselig at skulle lytte og støtte – og også de melder om, at det er svært, krævende og utrygt at arbejde med integrationsproblematikker. Der tales om udbrændthed og ensomhed; man savner opbakning, sparring og især erfaringsdeling.

“Interkulturelle kompetencer” er derfor ikke kun noget, der kræves af integrationsmedarbejderen eller den ansatte på krisecentret – men i høj grad også af den “almindelige” pædagog, lærer, socialrådgiver, klubmedarbejder, behandler, rådgiver, bibliotekar, politibetjent...

Der er et vældigt behov for indsats. Men erfaringerne viser, at det ikke er nok at sætte ind med væresteder, rådgivning og andre tilbud, hvis de voksne på stederne ikke har redskaber og kompetencer til at møde pigerne. Det betaler sig at bruge de erfaringer, der er gjort.

HVORFOR SKAL VI BLANDE OS?

Tingene rykker, lige så stille. Nogle piger tager bladet fra munden og siger tydeligt til og fra – og evner at forklare deres forældre, hvad de ønsker og ikke ønsker. Og en del familier forsøger at være imødekommende, blandt andet belært af tidligere tragedier. De ønsker katastroferne lige så lidt som deres døtre.

Man kan ikke forlange, at alting skal ske på én enkelt generations tid. Forvirring og ofre er umulige at undgå; det kræver tid at flytte normer og traditioner, og også pigerne selv har brug for tid til at være med til at definere deres fremtid.

Skal vi så ikke bare lade tingene rykke, helt af sig selv – og lade pigerne selv bestemme farten og målene? Hvis pigerne ikke er de undertrykte ofre, som vi har troet, skal vi vel bare være der og støtte dem, når de selv kommer til os? Og så i øvrigt bruge vores sunde fornuft – vi vil dem jo det bedste?

Nej, så simpelt er det ikke. Hvis det “bare” drejede sig om tvangsægteskaber, kunne vi måske lovgive os ud af det eller sørge for massevis af boligtilbud til kvinder på flugt. Hvis det drejede sig om “store oprør”, hvor pigerne valgte frigørelsen på godt og ondt, kunne vi støtte dem i det. Det kender vi selv, det er jo en del af “vores kultur”!

De små oprør er langt mere komplicerede – bl.a. fordi pigerne ikke bare kan navigere efter, hvordan andre har gjort. Hverken mor, veninde eller lærer er ensidig rollemodel, og uanset hvad pigerne vælger, vil de skuffe nogle forventninger.

Det vanskelige opgør: hvem er jeg – og hvem vil jeg gerne være? kompliceres yderligere af alt det andet, der hører pigelivet til. Puberteten, venindefnidderen, uddannelsesvalg og tanker om fremtiden, de uforstående forældre – og drengene og følelserne, som man ikke kan undgå at støde ind i, hvor forbudt det så end måtte være.

Så stor er forvirringen og forventningsbyrden for mange piger, at de har svært ved at finde ind til, hvem de egentlig selv er, og hvad de gerne vil med deres liv. Det handler ikke kun om, hvem de skal giftes med, men også om hvilke værdier de skal vælge at tro på, og hvilken fremtid de ønsker.

Mange piger er på herrens mark. For nogle er det bogstaveligt; for

dem viser islam vejen – og verden kan synes mindre kompliceret (men ikke nødvendigvis lettere at være til i). Andre finder sig selv uden en religion; andre igen står midt imellem og forsøger at finde sig et ståsted, som er deres eget.

Det er i hele dette sæt af forvirringer, vi skal ind og møde pigerne. Og det kan ikke gå hurtigt nok. *“Det nytter alligevel ikke noget”*, er mange pigers bud, når de giver efter eller giver op.

HVORDAN KAN MAN BLANDE SIG?

Der er mange tvivlsspørgsmål og faglige problemstillinger både i den individuelle rådgivning og i den overordnede planlægning af, hvordan man bedst støtter pigerne.

- Skal man lave særordninger, der tilgodeser de etniske piger, eller er det bedre helt at fjerne det “etniske fokus”?
- Skal man opsøge pigerne eller vente, til de selv kommer?
- Skal man gå til dem med de samme udgangspunkter og redskaber, som vi møder etnisk danske unge med – eller er der brug for særlige redskaber og forudsætninger?
- Hvordan får man pigerne med på lejrskole, hvordan får man en dialog i gang med familierne – og orker man det overhovedet?
- Hvor skal man blande sig, og hvor skal man lade være?
- Hvordan viser man respekt og interesse uden at være anmassende?
- Hvad gør man, når ens egne tærskler overskrides? Når man fx hører ting, man helst ville have været foruden – og som man måske ikke kan gøre noget ved?
- Hvornår har man tavshedspligt, og hvornår har man anmeldelsespligt? Hvor sender man problemet videre hen, hvis man selv må melde pas?

Ingen af disse spørgsmål er der enkle svar på, men denne bog giver en hel del bud. Hovedpointen er, at det ikke nytter at sidde og vente på, at pigernes verdener ramler så tilpas meget, at de selv opsøger rådgivninger og krisecentre eller bliver bragt dertil.

Vi skal ud på skolerne og andre steder, hvor pigerne kommer fra de er helt unge, og lære dem dialogens og forhandlingens kunst – og vi skal hjælpe denne kunst ind i familierne. Vi skal bruge “pionererne” til at fortælle andre piger, hvordan man gør, og vi skal have fat i dem, der gerne vil have hjælp til at bryde med isolationen.

Det er pigerne, der skal trække læsset og opdatere deres forældre i forhold til den tid og det sted, de lever. Det er os, der skal gøre vejen farbar. At støtte pigerne i den type og størrelse oprør, de selv vælger, er omdrejningspunktet for denne bog.

KULTUR

Kulturbegrebet er blevet endevendt og forsøgt defineret på et utal af måder, der hver især kan have sin berettigelse i forhold til den kontekst, det bruges i. Jeg skal vende tilbage til både det og etnicitetsbegrebet i bogens del 2; her blot en kort introduktion til, hvordan jeg forstår “kultur”:

Kultur handler om relationer. Kultur opstår i mødet mellem mennesker, mellem holdninger. Kultur er dynamisk og under bestandig ændring; den kan ikke fastholdes i et “nu”, men må forstås som proces, forandring, forhandling og forvandling. Når vi snakker om kultur og integration, kan vi ikke adskille “deres” fra “vores” kultur, men må se på integrationskultur – eller migrationskultur; de væsenslementer, som opstår i spillerummet mellem kendt og fremmed, nyt og gammelt.

Kultur er noget, mennesker skaber, snarere end noget, de bærer med sig. Det gælder i høj grad for de etniske minoritetspiger – de er aktive deltagere i skabelsen af nye rum og nye identiteter. Det er sådan, de skal ses – og sådan, de skal se sig selv – ikke som passive statister i et fastlåst spil.

“DE ETNISKE”

Etniske minoriteter vil sige flygtninge, indvandrere og deres efterkommere i Danmark – mennesker med rødder i anden jord end den danske. Begrebet dækker definitionsmæssigt over samtlige etniske

minoritetsgrupper i Danmark, hvor nordmænd, svenskere og tyskere er blandt de ti største grupper. Men både i politik, statistik og almindelig tale forbindes etniske minoriteter oftest med de sidste ti års “typiske indvandrerlande”: Tyrkiet, Irak, Libanon, Bosnien, Pakistan, Eksjugoslavien, Somalia, Iran m.v.. Jo mere fremmedartet – jo mere “etnisk”!

Det er piger og familier fra “de typiske indvandrerlande”, som optager denne bog. Med “piger” menes en udefineret aldersgruppe fra små skolepiger på 12 til unge kvinder på 25.

En del af pigerne er muslimer. Men de er ikke muslimer på samme måde, og de er det ikke alle. De er heller ikke alle sammen sorthårede!

Mange kalder i daglig tale de etniske minoriteter for “etniske”. Vi ved jo alle sammen, hvem der menes – men en skelnen mellem “danske” og “etniske” modsvarer ikke virkelighedens kompleksitet – eller enkelhed, om man vil.

Alle er nemlig lige etniske – også danskere. Man er ikke mere “etnisk”, fordi man er født et andet sted end Danmark eller har sort hår. Alle har oprindelse i en etnisk gruppe på én eller anden måde, om man så vælger at definere det ved (oprindelig) nationalstatus, udseende, sprog, historie – eller ud fra, hvor man *føler*, man hører til.

Etniske danskere dækker således over indfødte danskere, som ikke har indvandrerbaggrund. Men hvilke danskere har ikke indvandrerbaggrund? vil den kritiske læser spørge. Alle danskere har forfædre, som i tidernes morgen er kommet andre steder fra. “*Hvornår bliver man dansker?*” er jeg blevet spurgt af piger, der i tv-avisen kaldes for “andengenerationsindvandrere”, men hvis familier måske har været her i tre eller fire generationer.

Flere og flere unge med anden etnisk baggrund end dansk er født her i landet og beskrives som “efterkommere”. Mange har dansk statsborgerskab¹, men vil figurere som “efterkommere” i statistikken

1 Fra 1993 til 2002 har 99.489 personer fået dansk statsborgerskab (naturalisation). Pr. 1. januar 2003 var der 257.709 personer af udenlandsk oprindelse med udenlandsk statsborgerskab, mens der var 172.980 personer af udenlandsk oprindelse med dansk statsborgerskab (*Årbog om udlændinge i Danmark 2003*, tabel 1.1).

indtil den dag, der indgås ægteskab med en “etnisk dansker”. Får en efterkommer børn med en efterkommer, vil disse børn også være efterkommere, men får en efterkommer børn med en dansker, vil børnene være danske.

Ved at dissekere sproglige begreber gør man dem let ubrugelige. Jeg håber, at jeg med disse linjer har skabt ravage til eftertanke; det er kort sagt umuligt at skabe nøjagtige definitioner eller afgrænsninger – og det er da også det, der gør det så svært at finde et anvendeligt ord, der kan samle en stor og broget skare af den danske befolkning under én hat. Herfra vil jeg skelne mellem “etniske danskere” og “etniske minoriteter” og forlade mig på, at læseren nu ca. ved, hvem jeg mener!

OS OG DEM

Dansk Folkeparti taler stadig – uden at blive nævneværdigt modsagt – om “*rigtige danskere*” eller “*os, der altid har været danskere*”. Det er normen i Danmark at tale om “os” og “dem” – det er tilmed meget svært at lade være, selvom man gerne vil. Vi er fx nødt til at kunne definere målgrupper i arbejdsmæssige sammenhænge. Integration handler om mødet mellem mennesker – og forskellene eksisterer jo, såvel som de ligheder vi gerne vil finde. Vi er nødt til at turde tale om “dem” – men vi skal reflektere over, hvordan vi gør det. Hver enkelt skal være med til at vælge *sin* forskellighed eller sit tilhørsforhold frem for at få det defineret.

Bogen igennem skal jeg vende tilbage til, hvorfor en kategorisk skelnen mellem “os” og “dem”, forstået som etniske danskere kontra etniske minoriteter, er så problematisk, og jeg søger ihærdigt at arbejde imod den. I denne bog vil dikotomien primært blive brugt som arbejdsredskab i forstanden “vi” som de fagfolk, politikere m.v. (uanset etnisk baggrund), som forholder sig til etniske minoritetspiger – og pigerne bliver så et “de”; generaliseret og nuanceret.

BOGENS OPBYGNING

DEL 1 sætter spot på pigernes livsvilkår i det danske samfund; deres familiebaggrunde, dilemmaer og visioner. Hvad har pigerne med sig i deres kulturelle bagage, hvad kan det give dem af problemer eller muligheder, og hvordan forholder pigerne sig til identitet og integration? Det forsøger del 1 at give svar på.

DEL 2 vender blikket mod læseren selv – hvilke redskaber er man nødt til at have med sig som fagperson, hvis man vil gøre pigerne en *reel* tjeneste? Hvordan overkommer vi at forstå hinanden trods forskellige udgangspunkter, hvad vil det sige at have interkulturelle kompetencer, hvad er integration og kultur, hvad sker der, når vi arbejder i kulturmøder, med forskelligheder? Hvordan er medier og andre “meningsdannere” med til at påvirke vores billeder af pigerne og dermed også pigernes selvforståelse? Del 2 giver nogle svar og dermed nogle bud på, hvordan man opnår gensidig forståelse over menneskelige og kulturelle skel.

DEL 3 giver nogle bud på anvendeligheden af den viden, som del 1 og 2 beskæftiger sig med. Her samles metodiske og praktiske erfaringer fra en række projekter og fagfolk, som har opnået særlige resultater eller gjort sig nyttige tanker inden for forskellige områder – såsom pigeklubber, familiesamarbejde, samtalegrupper, netværk, dialog og konflikthåndtering. Hvordan *gør* man “Det gode møde”? Hvordan giver man pigerne og integrationen de bedste vilkår – i *virkeligheden*?

Grundideen bag videregivelse af erfaringer er baseret på *best-practice*-princippet; at gribe fat i de metoder, der fungerer særlig godt, og finde ud af hvordan og hvorfor, så de positive forventninger og de gode fortællinger kan vinde rum og indhente alle skrækvisionerne og ramaskrigene om, hvor dårligt det går med integrationen i Danmark. Så dialogen kan indhente fordomme og bryde gensidige barrierer.

God læselyst!